

Hem>Företags-, fastighets- och konkursregister>Företagsregister i EU-länderna ELi liikmesriikide äriregistrid

Tjeckien

Sellel lehel antakse ülevaade avaliku registri ülesehitusest Tšehhi Vabariigis. Avaliku registri moodustavad ühenduste register, äriregister, sihtasutuste register, institutsioonide register, korteriühistute register ja heategevusorganisatsioonide register.

Tšehhi Vabariigi äriregistri ajalugu

Millal register loodi?

Äriregister selle praegusel kujul loodi tsiviilõiguse uuestisõnastamisega 1. jaanuaril 2014, kui vastu võeti uus tsiviilseadustik (seadus nr 89/2012) ja sellega seotud õigusaktid, eelkõige seadus nr 90/2012 äriühingute kohta ja seadus nr 304/2013 juriidiliste ja füüsiliste isikute avalike registrite kohta ning usaldusfondide registreerimise kohta (edaspidi „registrite seadus“). Praegu on äriregister üks nn avalikest registritest ja selle suhtes kohaldatakse registrite seaduse üldeskirju. Lisaks äriregistrile kuuluvad avalike registrite hulka:

ühenduste register, millesse kantakse ühenduste, ametiühingute, rahvusvaheliste ametiühingute, töandjate organisatsioonide, rahvusvaheliste töandjate organisatsioonide ja tütarühingute andmed;

sihtasutuste register, millesse kantakse sihtasutuste ja heategevusfondide andmed;

institiutide register, millesse kantakse institiutide andmed;

korteriühistute register, millesse kantakse korteriühistute andmed;

heategevusorganisatsioonide register, millesse kantakse heategevusorganisatsioonide andmed.

Käesolevas tekstis on mõistet „avalik register“ kasutatud ka äriregistri tähenduses.

Alates 1. jaanuarist 2018 on registrite seadusega reguleeritud ka usaldusfondide registreerimine (toiming, mis erinevalt avalikest registritest on üksnes osaliselt avalik).

Lisaks registrite seadusele on olemas eriseadused, millega reguleeritakse konkreetsete õiguslike vormide avalikke registreid, nagu jahiseltside register (mida peavad jahipidamise eest vastutavad riigi ametiasutused, st laiendatud pädevusega asjakohased omavalitsusasutused), erakondade ja poliitiliste liikumiste register (mida peab siseministeerium), registreeritud kirikute, usupõhiste organisatsioonide ja muude juriidiliste isikute registrid (mida peab kultuuriministeerium) ning haridusasutuste register (mida peab haridus-, noorsootöö- ja spordiministeerium). Neid avalikke registreid reguleeritakse ja peetakse põhimõtteliselt samal viisil nagu registrite seadusega hõlmatud avalikke registreid.

Ajalooliselt on äriregistri kasutuselevõtt Tšehhis seotud äriõiguse kodifitseerimisega 1863. aastal Tsisleitaaņas. Äriregister loodi seadusega nr 1/1863 (üldine äriseadustik), mida kohaldati ka muudes riikides. Selle seadusega muudeti üksuste äriregistrisse kandmine kohustuslikuks. Õigussüsteemi muudatuse tõttu muudeti äriregister 1950. aastal äriühingute registriks. Hilisemate ühiskondlike ja poliitiliste muutuste tulemusel taastati 1992. aastal äriregister, tuginedes nii algse äriregistri kui ka äriühingute registri aluseks olnud kontseptsioonile. 1992. aasta äriregistri kontseptsioon on põhimõtteliselt säilinud praeguseni, püüdes isegi pärast eelmainitud eraõiguse uuestisõnastamist 2014. aastal.

Millal see digiteeriti?

Kuigi enne 1. juulit 2005 puudus õiguslik nõue pidada äriregistrat elektrooniliselt, on seda tehtud alates 1. jaanuarist 1997. Äriregister on avaliku halduse infosüsteem. See on seotud muude põhiregistriga (nt isikute register). Põhiregister sisaldab viiteandmeid, viitelinke ja füüsiliste isikute identifitseerimisandmeid ning vajaduse korral autentimisandmeid, operatiivandmeid ja muid kohustuslikke andmeid. Viiteandmed on seotud muudes registrites sisalduvate andmetega, mis tagab nende registrite koostalitlusvõime. See tähendab, et kui andmeid ühes registris muudetakse, hakkab muudatus automaatselt kehtima ka muudes samu andmeid sisaldavates põhiregistris. Üks tavaline näide on nimemuutus, mis hakkab kehtima ka muudes põhiregistris.

Teatud juhtudel tehakse andmed enne 1. jaanuari 1997 registreeritud isikute kohta kättesaadavaks üksnes paberil, sest dokumente või registreeritud andmeid ei ole digiteeritud ja need pole avalike registrite rakenduse kaudu kättesaadavad.

Millised on praegu kohaldatavad õigusaktid?

Alates eraõiguse uuestisõnastamisest 2014. aastal on avalike registrite (sh äriregister) sisu reguleeritud registrite seadusega. Teatavaid muid tehnilisi aspekte käsitletakse rakendusmäärustes, nagu määrus nr 323/2013 nende vormide üksikasjade kohta, mida kasutatakse avalikku registrisse kandmise taotlemiseks või sellise taotluse muutmiseks või tagasi võtmiseks, ja millega tunnistatakse teatavad määrused kehtetuks ning valitsuse määrus nr 351/2013, millega määratakse kindlaks viivisemäär, nõuete esitamisega seotud kulud ning likvideerijate, likvideerimishaldurite ja kohtu määratud juriidilise isiku organite liikmete tasud ning millega reguleeritakse teatavaid küsimusi seoses ametliku äriväljaandega [*Obchodní věstník*], juriidiliste ja füüsiliste isikute avalike registritega ning usaldusfondide ja tegelike tulusaajate registreerimisega.

Juriidiliste isikute tegelike tulusaajate registrit on alates 1. juunist 2021 reguleeritud eraldi seadusega (nr 37/2021 tegelike tulusaajate registri kohta). Alates 1. jaanuarist 2018 kuni selle kuupäevani kuulus tegelike tulusaajate registreerimine registrite seaduse kohaldamisalas.

Millist teavet äriregister pakub?

Kellel on juurdepääs registrile?

Kõigil on õigus äriregistri ja mis tahes muu avaliku registriga tutvuda ning selles sisalduvatest andmetest koopiaid teha.

Lisaks otse äriregistriga tutvumisele on võimalik asjaomase toimikuga tutvuda kohtus. Sellisel juhul tuleb aga tõendada õigustatud huvi, et pädev kohus annaks juurdepääsu toimikule. Oma õigustatud huvi tõendanud isikud võivad seejärel tutvuda toimikuga (sealhulgas selle lisade ja kõigi osade loeteluga) ilma piiranguteta.

Võttes arvesse suurt läbipaistvust ning teabe ja dokumentide peaaegu täielikku avalikustamist, on praktilisem tutvuda äriregistriga otse, sest seda saab teha igaüks ja õigustatud huvi pole vaja tõendada.

Milliseid andmeid äriregister sisaldab?

Millist liiki andmed on salvestatud? (Millised üksused avalikku registrisse kantakse? Kas ka teave maksejõuetuse kohta, finantsaruanded jne?)

Kõik äriühingud (täisühingud, usaldusühingud, osaühingud, aktsiaseltsid) ning nende filiaalid ja ühised – samuti Tšehhi Vabariigis tegutsevate välismaiste juriidiliste isikute ärid ja filiaalid – kantakse äriregistrisse. Äriregistrisse kantakse ka Tšehhi Vabariigis ettevõtlusega tegelevad füüsilised isikud, kes registreerimist taotlevad.

Ärid või filiaalid kantakse äriregistrisse ainult siis, kui need asutatakse. Selliste välismaiste juriidiliste isikute ärid ja filiaalid, kelle registrijärgne asukoht on väljaspool Euroopa Liitu ja Euroopa Majanduspiirkonda, tuleb kanda äriregistrisse. Kui sellesse kategooriasse kuuluv välismaine juriidiline isik ei ole viinud oma tegevust või osa sellest üle Tšehhi Vabariiki, kantakse registrisse see juriidiline isik ise. Selliste välismaiste juriidiliste isikute ärid või filiaalid, kelle registrijärgne asukoht on ELis või EMPs, kantakse registrisse üksnes nende taotluse alusel.

Äriregister sisaldab üksikasjalikku teavet registreeritud isikute kohta. See suur läbipaistvus võimaldab suurt avalikku kontrolli; vajaduse selle kontrolli järele rahuldavad nii register ise kui ka *sbrka listin* [dokumendikogu], mis on registreeritud isikutega seotud oluliste dokumentide hoidla.

Avalikesse registritesse kantakse eelkõige järgmine teave:

nimi (või äriühingu nimi) ja registrijärgne asukoht ning registreeritud isiku viibimis- või elukoha aadress;

tegevusala või ärivaldkond (või üksuse eesmärgi kirjeldus);

juriidilise isiku õiguslik vorm;

juriidilise isiku asutamise (ja lõpetamise) kuupäev;

füüsilise isiku isikukood või juriidilise isiku registreerimisnumber;

juhtorgani nimetus ja koosseis ning juriidilise isiku nimel tegutsemise kord;

järelevalveorgani nimetus ja koosseis;

volitatud esindaja andmed ja teave selle kohta, kuidas ta juriidilise isiku nimel tegutseb;

Ülaltoodud loetelu ei ole ammendav. Registrisse kantava teabe ulatus oleneb juriidilise isiku vormist.

Äriregistri puhul hõlmavad registreeritavad andmed ka järgmist:

piiratud vastutusega äriühingu osa- või aktsiakapitali suurus;

osaniku osamaksu suurus ja tegelikult sissemakstud summa;

teave pandiõiguste ja muude asjaõiguste kohta seoses osalusega äriühingus, mis ei ole väärtpaberite ega registrikande vormis väärtpaberite kujul;

teave filiaalide kohta.

Äriregistrisse kantakse ka registreeritud isiku lõpetamise ja kustutamise seotud teave:

juriidilise isiku kehtetuks tunnistamise ja lõpetamise kuupäevad (koos selle toimuva õigusliku põhjusega iga juhtumi puhul);

teave likvideerimismenetluse alustamise ja lõpetamise kohta (sealhulgas üksikasjalik teave likvideerija kohta);

teave maksejõuetusmenetluse ja selle algatamise kohta, teave pankrotihalduri kohta, maksejõuetuskohtu otsuse kohased piirangud, mis kehtivad võlgniku õiguse suhtes pankrotivara võõrandada, pankroti väljakuulutamise ja tühistamine, reorganiseerimisluba, reorganiseerimiskava heakskiitmine ning selle kava või selle oluliste osade täitmine, kohtu täitedokumendid, mis mõjutavad äriühingu osanike/aktsionäride osalust, või täitekorraldus, mis mõjutab äriühingu osanike/aktsionäride osalust, ning kohtuotsused täitemenetluste lõpetamise kohta või teated selle kohta, et täitemenetlus on lõppenud muul viisil kui lõpetamise tulemusel (märkida tuleb otsuse põhjus); kohtu täitedokumendid seoses äriühingu või selle osa müügiga või täitekorraldused seoses äriühingu või selle osa müügiga ning kohtuotsused täitemenetluste lõpetamise kohta või teated selle kohta, et täitemenetlus on lõppenud muul viisil kui lõpetamise tulemusel (märkida tuleb otsuse põhjus), kohtuotsused ajutiste meetmete kohta, millega piiratakse osaniku/aktsionäri osaluse võõrandamist äriühingus või keelatakse see, piiratakse äriühingu või selle vara olulise osa võõrandamist või keelatakse see, ning selliste meetmete tühistamine või lõpetamine (märkida tuleb otsuse põhjus) ning

juriidilise isiku registrist kustutamise õiguslik põhjus.

Kui registreeritud juriidilisele isikule määratakse usaldushaldur, lisab kohus äriregistrisse teabe usaldushalduri kohta.

Kui mis tahes põhjusel kantakse äriregistrisse füüsiline isik, kantakse sinna ka järgmised andmed: sünnikuupäev, isikukood (kui see on määratud) ning viibimis- või elukoha aadress (kui viimane erineb viibimiskoha aadressist). Isikukoode ei tehta aga avalikuks.

Välismaise juriidilise isiku äri või filiaali korral tuleb äriregistrisse kanda ka selle juriidilise isiku asutamise jurisdiktsioon.

Füüsiliste isikute puhul, kes on juhatuste ja järelevalveorganite liikmed, volitatud esindajad, täisühingute liikmed ja osaühingute osanikud, tuleb äriregistrisse kanda andmed nende elukoha või alalise viibimiskoha kohta ja nende sünnikuupäev.

Milliseid dokumente säilitatakse (toimikud, dokumendikogud, põhikirjad, üldkoosolekute protokollid jne)?

Avalikud registrid sisaldavad dokumendikogusid. Seaduses on sätestatud, millised dokumendid tuleb dokumendikogusse lisada. Põhidokumendid on järgmised:

asutamisdokument (asutamisleping, põhikiri, tõend ühistu asutamiskoosoleku kohta või muu asutamisdokument olenevalt juriidilise isiku vormist) ning sihtasutuste, heategevusfondide ja institutute põhikirjad;

otsused selliste isikute ametisse nimetamise, valimise, tagasikutsumise või muu ametist vabastamise kohta, kes on juhatuse liikmed või asjakohasel juhul muud isikud, kellel on volitus juriidilise isiku nimel kohustusi võtta (nt filiaali juhataja);

aastaruanded;

tavapärsed, erakorralised ja konsolideeritud finantsaruanded;

otsused seoses juriidilise isiku lõpetamisega, lõpparuanded likvideerimismenetluse kohta ja kohtuotsused juriidilise isiku usaldushalduri määramise kohta;

otsused juriidilise isiku ümberkujundamise ja ümberkujundamisprojekti kohta, teated ümberkujundamisprojekti tagasilükkamise või heaks kiitmata jätmise kohta, kohtuotsused ümberkujundamisprojekti kehtetuse kohta või selle otsuse kehtetuse kohta, mis võeti vastu üldkoosolekul või liikmete koosolekul, kus ümberkujundamisprojekt heaks kiideti;

eksperdiarvamused mitterahalise osaluse hindamise kohta, kui sihtasutus, heategevusfond, institut, osaühing või aktsiaselts luuakse või kui selle osa- või aktsiakapitali või asutamiskapitali suurendatakse; eksperdiarvamused mitterahalise osaluse hindamise kohta ühistus, eksperdiarvamused vara hindamise kohta, kui äriühingud ja ühistud ümber kujundatakse, ning eksperdiarvamused vara hindamise kohta, kui seaduse nr 90/2012 (äriühingute kohta) kohaselt omandatakse aktsiaseltsi asutajatelt tasu eest vara;

maksejõuetusmenetluses vastu võetud kohtuotsused;

kohtuotsused juriidilise isiku organi otsuse kehtetuse kohta;

dokumendid, mis tõendavad äriühingu ostmist vastavalt tsiviilseadustiku sätetele selliste ostude kohta;

üldkoosoleku otsused töötajate vabastamise kohta täieliku emissioonihinna maksmisest märgitud aktsiate eest või nende õiguse kohta omandada selliseid aktsiaid muudel soodustingimustel.

Dokumendid, mis *tuleb* dokumendikogusse lisada, on sätestatud seaduses. Üldiselt on sellistel dokumentidel oluline mõju juriidilise isiku asutamisele, lõpetamisele ja tegevusele; neis on märgitud, kes võib juriidilist isikut esindada ja kellel on õigus juriidilise isiku nimel kohustusi võtta.

Kuidas teha päringuid (ja millised on otsingukriteeriumid)?

Kohapeal

Avalike registritega saab tutvuda üksnes veebipõhise avalike registrite rakenduse kaudu. Enne 1. jaanuari 1997 registreeritud isikuid käsitlevad andmed tehakse kättesaadavaks paberil, kui neid pole digiteeritud, ja need ei pruugi olla veebipõhise avalike registrite rakenduse kaudu kättesaadavad.

Registri veebisaidil

Veebipõhises avalike registrite rakenduses saab teha otsinguid tasuta. Paringuid saab teha registreeritud isiku nime või äriühingu nime, registreerimisnumbri või selle toimiku numbri järgi, millega isik on pädevas registrikohtus registreeritud. Otsingut saab kitsendada lisaandmetega registrijärgse asukoha, tänava nime, üksuse registreerimise kohtu, üksuse õigusliku vormi jne põhjal. Samuti on võimalik otsida selle põhjal, kuidas isik on registreeritud isikuga seotud: otsida saab registreeritud füüsilisi ja juriidilisi isikuid, kes on registreeritud juriidilise isikuga mis tahes viisil seotud.

Lisaks on avaandmed kättesaadavad aadressil <https://dataor.justice.cz/>. Jooksva aasta andmekogumit avalike registrite rakendusega seotud kohalikus avaandmete kataloogis ajakohastatakse iga päev. Kui andmekogum on seotud varasema aastaga, ajakohastatakse seda kord aastas (alati jooksva aasta jaanuaris). Andmekogumi kirjelduse leiab andmekogumi üksikasjade alt. Andmekogumi sisu ja avalike registrite rakendusega seotud kohaliku avaandmete kataloogi kirjelduse leiab kasutusjuhendist, mis on kättesaadav järgmise lingi kaudu: https://dataor.justice.cz/files/ISVR_OpenData_Uzivatelstva_priucka.pdf.

Millised on otsingukriteeriumid?

Võimalik on otsida registreeritud isiku nime, äriühingu nime või registreerimisnumbri järgi või seotud juriidilise või füüsilise isiku andmete järgi.

Kuidas saada dokumente?

Kas neid saab tasuta?

Avalikust registrist on võimalik saada osaline või täielik väljavõtte või dokumendikogu. Osaline väljavõtte sisaldab üksnes viimaseid kehtivaid andmeid, mis on sätestatud äriseadustikus. Täielik väljavõtte sisaldab kõiki asjaomase isiku kohta sisestatud andmeid.

Kas tasu eest?

Teenus on tasuline üksnes juhul, kui taotletakse paberkoopiat. Tasu võetakse aga ka juhul, kui elektroonilisi väljavõtteid saadetakse andmepostkasti või e-posti aadressile. Tasu puudub, kui taotleja esitab andmekandja. Kui aga kohus saadab elektroonilise väljavõtte andmekandjal, mida pole esitanud taotleja (sh juhtudel, kui kohus saadab elektroonilise väljavõtte andmepostkasti või e-posti aadressile), võetakse tasu, kuna kinnitatud väljavõtte väljastamine ei ole üksnes andmete edastamine.

Kuidas saada registrist väljavõtet või dokumendi ära kirja või kinnitatud ära kirja?

Kinnitatud ära kirja on võimalik tasuta saada avalike registrite rakenduse veebisaidilt. Sealt on võimalik saada nii täielikke kui ka osalisi ära kirju. Teenus on tasuline üksnes juhul, kui taotletakse paberkoopiat. Paberkoopiade puhul kehtib tasu 70 Tšehhi krooni koopia iga lehekülje (või osalise lehekülje) kohta ja neid võib küsida registrikohus, kus asjaomane isik on registreeritud.

Menetlused äriregistriga seotud küsimustes

Kuidas alustada menetlust äriregistriga seotud küsimustes (kuidas esitada taotlus registrile, dokumentide kinnitamine, mis liiki dokumendid tuleb lisada)?

Taotlused esmase registreerimise, muudatuste ja kustutamise kohta tuleb esitada ettenähtud vormil, mis on kättesaadav avalike registrite rakenduse veebisaidil. Vormi võib täita üksnes elektrooniliselt. Pärast täitmist tuleb luua registreerimistaotlust sisaldav vorm ja esitada see paberil või elektrooniliselt. Registrikande teeb kas registrikohus või notar. Üldjuhul algatatakse menetlus taotluse alusel. Mõnel juhul võib kohus algatada menetluse omal algatusel; kohus teeb seda peamiselt olukordades, kus ta saab teada lahknevusest registreeritud ja tegeliku olukorra vahel või kus kanne ei ole kooskõlas kohustuslike õigusnormidega. Pärast taotluse esitamist kontrollib kohus, kas juhtum kuulub tema pädevusse, kas taotlejal on õigusvõime, et taotlus esitada, kas taotlus sisaldab kõiki nõutud andmeid ja kas lisatud on asjakohased dokumendid. Kui taotlusel on puudus, mis on võimalik kõrvaldada, palub kohus taotlejal selle kõrvaldada (nt esitada puuduvad dokumendid või kõrvaldada taotlusest puudused). Seejärel kontrollib kohus, kas taotluse põhjal registreeritavaid andmeid toetavad lisatud dokumendid ja ega registreeritavat nime (äriühingu nime) pole võimalik segi ajada teise nimega ning ega see pole eksitav. Seejärel teeb kohus otsuse registreerimise kohta ja alustab registreerimisprotsessi.

Registreerimisprotsessi võib ellu viia notar, kui õigusnõuded on täidetud (alati ei ole). Notari elluviidava registreerimise peamine eelis on kiirus, kuna notar võib registrikande teha samal päeval, mil koostatakse seda toetav notariaalak. Teine eelis on, et taotleja ei pea kasutama taotluse koostamiseks ettenähtud vormi.

Notar võib teha registrikande, kui:

registreeritavaid asjaolusid toetab notariaalak;

notariaalak sisaldab kinnitust selle kohta, et toetava notariaalakti sisu on õiguspärane, ning

taotleja on täitnud kõik muud vorminõuded, esitades asjakohased dokumendid.

Toetav notariaalak on notariaalak (tavaliselt asutamisdokument), mille alusel tehakse kanne avalikku registrisse, või sellise otsuse protokoll, mille on teinud juriidilise isiku organ (nt üldkoosoleku otsus, millega vabastatakse juhatuse liikmed ametist). Kõik juriidilised dokumendid ei pea olema avaliku dokumendi vormis (notariaalaktid). See ei välista aga võimalust väljastada juriidilise dokumendina notariaalak, isegi kui seda seaduses ei nõuta. Notariaalak võib olla ka toetav notariaalak, mida kasutatakse otse registreerimiseks notari juures

Igal juhul peavad taotlusele olema lisatud:

dokumendid, mis tõendavad registreeritavaid asjaolusid, ja

dokumendid, mis tuleb seaduse kohaselt dokumendikogusse lisada.

Seaduses pole loetletud kõiki nõutavaid dokumente. Esitavad dokumendid erinevad olenevalt juriidilise isiku vormist. Üldiselt nõutakse dokumentaalseid tõendeid iga registreeritava asjaolu kohta, mida pole võimalik kontrollida avaliku halduse infosüsteemist ega selle osast, kujutab endast avalikku teavet, registrit või nimekirja.

Lisaks muudele andmetele tuleb esitada kauplemis- või muud tegevusloa seoses tegevusalade või tegevusega, mis tuleb äriregistris registreerida.

Vaja ei ole dokumenteerida näiteks piiratud vastutusega äriühingu liikmete nõusolekut registreerimisega, kuna seda nõusolekut näitab asutamislepingu sõlmimine notariaalakina. Kui seda nõusolekut ei anta notariaalakiga kinnitatud avaldusega, peavad liikmete allkirjad nõusolekut tõendaval dokumendil olema kinnitatud.

Dokumenteerida tuleb ka õiguslik põhjus nende ruumide kasutamiseks, kus asub äriühingu registrijärgne asukoht. See tähendab, et kui äriühingu registrijärgne asukoht on ruumides, mis on hõlmatud rendilepinguga, tuleb ruumide kasutamise õigusliku põhjusena esitada kas rendileping või omaniku avaldus, et ta on andnud nõusoleku ruumide kasutamiseks registrijärgse asukohana.

Teatavaid registreeritavaid asjaolusid saab dokumenteerida üksnes kirjaliku tunnistusega. Nende hulka võivad kuuluda näiteks juriidilise isiku organitega seotud sobivuskriteeriumid.

Dokumendid, mida kasutatakse registreeritavate andmete toetamiseks, tuleb üldjuhul esitada originaalversioonidena või nende ametlikult kinnitatud ära kirjadena. Dokumendid, mis tuleb seaduse kohaselt dokumendikogusse lisada, ei pea olema kinnitatud. Sellised dokumendid esitatakse lihtsalt elektrooniliselt, porditavas dokumendivormingus (.pdf) koos tekstikihiga või XHTML-vormingus (XHTML – Extensible Hypertext Markup Language).

Riigilõivud registrikannete tegemise eest on järgmised:

12 000 Tšehhi krooni aktsiaseltsi esmase registreerimise eest avalikus registris;

6000 Tšehhi krooni muu isiku kui aktsiaseltsi esmase registreerimise eest avalikus registris;

2000 Tšehhi krooni registrikande muudatuste või täienduste eest.

Notari juures registreerimise tasud:

8000 Tšehhi krooni aktsiaseltsi esmase registreerimise eest avalikus registris;

2700 Tšehhi krooni muu isiku kui aktsiaseltsi esmase registreerimise eest avalikus registris;

1000 Tšehhi krooni muudatuste või täienduste eest.

Kuni 5000 Tšehhi krooni suurused riigilõivud võib tasuda tempelmaksuna või ülekandega asjaomase kohtu pangakontole. Üle 5000 Tšehhi krooni suurused riigilõivud tuleb tasuda ülekandega asjaomase kohtu pangakontole. Notari juures registreerimise tasud võib maksta otse notarile.

Avaliku registriga seotud küsimustes toimuvates menetlustes ei kohaldata tasusid, kui:

registreerimine puudutab füüsilist või juriidilist isikut, kelle suhtes on algatatud maksejõuetusmenetlus, mille käigus tegeletakse tema maksejõuetuse või eelseisva maksejõuetusega, ning juba on tehtud otsus maksejõuetuse väljakuulutamise kohta, või

registreerimine puudutab avalikku registrisse kantud ühendust, tütarühendust, ametiühingut, rahvusvahelist ametiühingut, tööandjate organisatsiooni või rahvusvahelist tööandjate organisatsiooni, instituti või heategevusorganisatsiooni või selle registri muudatust.

Menetlustes, milles taotleja on ametiühing, rahvusvaheline ametiühing, tööandjate organisatsioon või rahvusvaheline tööandjate organisatsioon (või selle filiaal), ei kohaldata tasusid, kui avalikku registrisse kantakse nende organite asutamine, teatav muutmine või likvideerimine.

Samad tasudest vabastamise tingimused kehtivad, notari juures registreerides. Tasudest on vabastatud ka notari juures registreerimine notariaalaktil alusel, mis käsitleb osaühingu asutamist ja sisaldab üksnes tsiviilseadustikus ja äriühingute seaduses nõutavaid üksikasju ning milles on märgitud, et osamaksu tasumise kohustus täidetakse rahalise sissemaksega.

Kohapeal

Avalikus registris registreerimise taotluse võib esitada kohapeal pädeva registrikohtu dokumendiosakonnas või notari juures.

Internetis

Registreerimistaotluse võib esitada elektrooniliselt. Elektroonilise taotluse võib esitada eelkõige andmepostkasti kaudu, kohtu dokumendiosakonna e-posti aadressil või ePodatelna internetirakenduse kaudu. Dokumendikogusse lisatavate dokumentide esitamiseks võib kasutada veebipõhist avalike registrite rakendust. Dokumente võib esitada ka CD-del ja DVD-del. Elektroonilised registreerimistaotlused peavad olema allkirjastatud tunnustatud elektroonilise allkirjaga, välja arvatud juhul, kui need saadetakse taotleja andmepostkasti kaudu.

Kuidas esitatud taotlusi läbi vaadatakse?

Kõigepealt uurib registrikohus, kas taotluse esitanud isikul on õigus taotlust esitada; kas taotlus esitati ettenähtud viisil, kas see sisaldab kõiki nõutud üksikasju, kas see on arusaadav ja konkreetne, kas sellele on lisatud registreeritavaid asjaolusid toetavad dokumendid ja kas juriidilise isiku taotletav eesmärk on õiguspärane.

Seejärel uurib kohus, kas lisatud dokumendid tegelikult toetavad taotluse alusel registreeritavaid andmeid. On oluline märkida, et kõiki registreeritavaid asjaolusid peavad toetama taotlusele lisatud dokumendid.

Samuti kontrollib kohus, ega registreeritavat juriidilise isiku nime (äriühingu nime) ei saa segi ajada juba registreeritud isiku muu nimega (äriühingu nimega) ning ega registreeritav nimi (äriühingu nimi) ei ole eksitav.

Registreerimise õiguslikud tagajärjed

Registreerimise mõju kolmandatele isikutele vastavalt direktiivi (EL) 2017/1132 artiklile 17

Avalikus registris registreeritud seisund on õiguslikult kehtiv seisund kõigi isikute puhul, kes ei ole teadlikud asjaolust, et konkreetse registreeritud isiku registreeritud seisund ei ole sama tema tegeliku õigusliku olukorraga. See tähendab, et registreeritud isikute suhtes on siduvad õigusaktid, mida rakendatakse avalikku registrisse kantud asjaolude põhjal, isegi juhul, kui need asjaolud ei vasta tegelikule olukorrale. Näiteks võib äriühingu juhatus nõuda äriühingult õigusaktide rakendamist isegi pärast seda, kui juhatus on laiali saadetud, juhul kui seda asjaolu pole avalikku registrisse kantud ja kolmas isik ei olnud sellest teadlik. Eesmärk on kaitsta kolmandate isikute heauskust.

Kui asjaolu pole avalikku registrisse kantud (kuigi seda oleks pidanud tegema), ei saa registreeritud isik tugineda tegelikule olukorrale, et vaidlustada sellise kolmanda isiku tegevus, kes tegutses registreeritud olukorra põhjal heas usus. See ei kehti aga juhul, kui registreeritud isik tõendab, et kolmas isik oli tegelikult olukorrast teadlik.

Erinevused registrikande ja avaldatud kande vahel

Avalikus registris registreeritud olukord kehtib kolmandate isikute suhtes alates kuupäevast, mil see avalikustati. Registreeritud isik võib aga väita, et kolmas isik oli juba registreeritud asjaoludest teadlik. Registreeritud isik ei või tugineda dokumendikogusse lisatud dokumentide kohastele andmetele ja nende sisule oma vastuväidetes kolmandate isikute vastu 16. päevani alates nende avalikustamisest, kuid üksnes juhul, kui kolmas isik tõendab, et tal poleks olnud võimalik selle aja jooksul registreeritud asjaoludest teada saada. See tähendab, et kolmandal isikul on kohustus tõendada, et tal poleks olnud võimalik registreeritud asjaoludest teada saada.

Kes vastutab registrikannete õigsuse eest?

Registreeritud isikud peavad tagama, et äriregistrisse kantud andmed on ajakohased. Registreeritud isikutel on ka ajend tagada, et äriregistrisse kantud andmed on ajakohased ja õiged, sest avalikus registris registreeritud seisund on õiguslikult kehtiv seisund kõigi isikute puhul, kes ei ole teadlikud asjaolust, et konkreetse registreeritud isiku registreeritud seisund ei ole sama tema tegeliku õigusliku olukorraga. See tähendab, et registreeritud isikute suhtes on siduvad õigusaktid, mida rakendatakse avalikku registrisse kantud asjaolude põhjal, isegi juhul, kui need asjaolud ei vasta tegelikule olukorrale. Näiteks võib äriühingu juhatus nõuda äriühingult õigusaktide rakendamist isegi pärast seda, kui juhatus on laiali saadetud, juhul kui seda asjaolu pole avalikku registrisse kantud ja kolmas isik ei olnud sellest teadlik. Eesmärk on kaitsta kolmandate isikute heauskust.

Registreeritud isikule võidakse määrata ka haldustrahv, kui ta ei reageeri registrikohtu palvele avalikustada asjaolud või esitada dokumendid, mis on vajalikud otsuse tegemiseks kohtu enda algatatud menetluses, või esitada dokumendid, mis tuleb käesoleva dokumendi või mis tahes seaduse kohaselt dokumendikogusse lisada; haldustrahv võib olla kuni 100 000 Tšehhi krooni. Kui registreeritud isik jätab korduvalt sellised nõuded täitmata või kui nõuete täitmata jätmisel võivad olla rasked tagajärjed kolmandatele isikutele ja kui olemas on vastav õigustatud huvi, võib registrikohus (sh omal algatusel) algatada menetluse juriidilise isiku likvideerimiseks. Registrikohus teavitab registreeritud isikut sellest asjaolust ja annab talle mõistliku tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

Registrikohtud võitlevad ka aktiivselt mitteaktiivsete äriühingute vastu, st selliste äriühingute vastu, kellel puudub majandustegevus ja kes eksisteerivaks üksnes vormiliselt. Peamine põhjus mitteaktiivsete äriühingute karistamiseks ja kõrvaldamiseks on oht, et neid kasutatakse rahamuuladena finantspettustes (eelkõige maksupettustes); ebaseaduslikuks tegevuseks on lihtsam kasutada olemasolevaid äriühinguid. Kohus võib lõpetada äriühingu, 1) kes ei ole esitanud dokumendikogusse oma finantsaruandeid vähemalt kahe majandusaasta jooksul vaatamata seadusega ette nähtud kohustusele seda teha; 2) kellega pole võimalik ühendust saada. Järeldatakse, et äriühinguga pole võimalik ühendust saada, kui talle pole võimalik esitada palvet puuduolevate finantsaruannete esitamiseks dokumendikogusse. Kui äriühing ei ole lihtsalt esitanud finantsaruandeid (vaatamata seadusega ette nähtud kohustusele seda teha), kuid talle on võimalik sellekohane palve esitada, määrab kohus haldustrahvi, et ajendada registreeritud isikut nõutud dokumente esitama.

Kui asjaolu pole avalikku registrisse kantud (kuigi seda oleks pidanud tegema), ei saa registreeritud isik tugineda tegelikule olukorrale, et vaidlustada sellise kolmanda isiku tegevus, kes tegutses registreeritud olukorra põhjal heas usus. See ei kehti aga juhul, kui registreeritud isik tõendab, et kolmas isik oli tegelikult olukorrast teadlik.

Samuti on võimalik haldusrikkumise eest määrata seaduse nr 563/1991 (raamatupidamise kohta) § 37a lõike 1 punkti h kohaselt karistuseks trahv, mille suurus on kuni 3% vara väärtusest; haldusrikkumisi menetleb pädev maksuhaldur. Avaliku registriga seotud nõuete täitmata jätmise eest võidakse haldusrikkumisenähtetena karistada ka vastavalt seaduse nr 251/2016 (teatavate haldusrikkumiste kohta) § 9 lõikele 2; selliste juhtudel on pädev asutus laiendatud pädevusega omavalitsus. Teatavatel asjaoludel võivad sellised rikkumised olla kuriteod (seaduse nr 40/2009 (karistusseadustik) § 254).

Andmekaitsemenetlused

Andmesubjekti õigusi käsitlevad menetlused seoses tema isikuandmete avaldamise ja säilitamisega

Andmekaitsealaste õigusaktide seisukohast (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)) on töötlemise õiguslik alus isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 punkt c (isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja seadusjärgse kohustuse täitmiseks) ning sama artikli ja lõike punkt e (isikuandmete töötlemine on vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastutava töötleja avaliku võimu teostamiseks) koostöös isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõikega 3, st tegemist on õigusnormides konkreetselt sätestatud töötlemisega.

Põhjused, miks füüsiliste isikute isikuandmeid – sealhulgas andmeid elukoha (viibimiskoha) kohta – avalikes registrites avaldatakse, tulenevad avalikustamise põhimõttest, mis on nii vormiline (avalike registrite seaduse § 3–6) kui ka sisuline (avalike registrite seaduse § 8 ja 9), mis tähendab, et riik võimaldab kõigile isikutele üldist juurdepääsu üksuste andmetele, mis on registrisse kantud, ning toetab samal ajal hea usu põhimõtet (üldsuse usaldus) seoses registreeritud asjaoludega, et äriregistrisse kantud isikuandmeid saaks näiteks kasutada registreerimisandmete õigsuse kontrollimiseks ärisuhetes, ametlike dokumentide kättetoimetamiseks juhatustele jne.

Juhatuse liikmete isiku avalikustamist on kaua nõutud ka Euroopa õiguses (vt eelkõige direktiivi (EL) 2017/1132 (äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta, mis hõlmab ka endise esimese nõukogu direktiivi 68/151/EMÜ muudatust) artikli 14 punkt d ja artikli 30 lõike 1 punkt e); Tšehhi õiguse kontekstis kohaldatakse direktiivis sätestatud nõudeid ka avalikes registrites registreeritud isikute suhtes.

Seoses avalikesse registritesse kantud andmetega on isikuandmete subjektidel kõik isikuandmete kaitse üldmääruse artiklitest 12–22 tulenevad õigused ja kohaldatakse seal loetletud erandeid. Näiteks isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 17 lõike 3 punkti b kohaselt ei saa kustutamisaotlust rahuldada, kuna „töötlemine on vajalik selleks, et täita vastutava töötleja suhtes kohaldatava liidu või liikmesriigi õigusega ette nähtud juriidilist kohustust, mis näeb ette isikuandmete töötlemise, või täita avalikes huvides olevat ülesannet või teostada vastutava töötleja avalikku võimu“; see juriidiline kohustus tuleneb otseselt seadusest nr 304/2013 juriidiliste ja füüsiliste isikute avalike registrite kohta ning usaldusfondide registreerimise kohta.

Mõjutatud andmesubjektid võivad pöörduda oma õiguste kasutamiseks otse pädevasse registrikohtusse või andmekaitseametniku poole.

Kontaktandmed

Registrikohtute kontaktandmed

Praha linnakohus (Městský soud v Praze)	Slezská 2000/9, 120 00 Praha	podatelna@msoud.pha.justice.cz Tel: 224 172 111 Postkasti tunnuscode: snkabbm
České Budějovice maakonnakohus (Krajský soud v Českých Budějovicích)	Zátkovo náměstí 10/2, 370 84 České Budějovice	podatelna@ksoud.cbu.justice.cz Tel: 389 018 111 Postkasti tunnuscode: 832abay
Plzeňi maakonnakohus (Krajský soud v Plzni)	Veselavínova 21/40, 306 17 Plzeň	podatelna@ksoud.plz.justice.cz sbirkalistin@ksoud.plz.justice.cz Tel: 377 869 611 Postkasti tunnuscode: yaraba4
Ústí nad Labem maakonnakohus (Krajský soud v Ústí nad Labem)	Národního odboje 1274/26, 400 92 Ústí nad Labem	podatelna@ksoud.unl.justice.cz Tel: 475 247 111 – üldtelefon Postkasti tunnuscode: phgaba8
Hradec Králové maakonnakohus (Krajský soud v Hradci Králové)	Československé armády 218/57, 502 08 Hradec Králové	podatelna@ksoud.hrk.justice.cz Tel: 498 016 111 Postkasti tunnuscode: ep7abae
Brno maakonnakohus (Krajský soud v Brně)	Husova 353/15, 601 95 Brno	podatelna@ksoud.brn.justice.cz Tel: 546 511 111 – üldtelefon Postkasti tunnuscode: 5wwaa9j
Ostrava maakonnakohus (Krajský soud v Ostravě)	Havlíčkovo náměstí 1835/34, 728 81 Ostrava	podatelna@ksoud.ova.justice.cz Tel: 596 153 111 Postkasti tunnuscode: jhyaeqv

Kasulikul viited

Veebipõhine päring avalikes registrites: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

Andmete esitamine avalikesse registritesse: <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>

Avalikesse registritesse andmete esitamist käsitlev teave avaliku halduse portaalis:

<https://portal.gov.cz/služby-verejne-spravy/rejstrik-katastry-evidence-vypisy-overeni-a-statistika-KAT-419/rejstrik-pravnickych-a-fyzickych-osob-KAT-642>

Avalikes registrites registreerimist käsitlev teave Tšehhi Notarite Koja veebisaidil:

https://www.nkr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_254-zapis-do-verejneho-rejstrik-notarem

Avalikke registreid käsitlev teave portaalis Businessinfo.cz: <https://www.businessinfo.cz/navody/verejne-rejstrik-ppbi/2/>

Viimati uuendatud: 04/10/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.